

Idén till denna novell kom efter att jag haft följande dröm natten mot den 28.4.2012:
Jag steg av en buss vid hållplatsen på 27-an vid Hjortsberga och ville hem. En person trängde sig före ut och försvann. Gick (hoppade glad) mot hemmet men sedan tog drömmen slut.

Alla platser, personer och andra förhållanden stämmer med verkligheten, det är bara storyn som är fiction.

PÅ VÄG TILL HJORTSBERGA

av Inge Nilsson

Jag vaknar av att bussen skakar till. Har jag sovit? Var är jag? Genom bussfönstret ser jag att bussen passerar viadukten i Forssa mellan Alvesta och Hjortsberga i Småland. Det dröjer inte länge förrän bussen är framme vid hållplatsen i Hjortsberga. Bussen stannar och den som sitter till vänster om mej tränger sig före ut och försvinner snabbt. Yrvaken går jag gamla vägen genom skogen mot mitt hem i Hjortsberga. Efter ett tag kommer jag på att jag ju inte bor där längre, flyttade ju för flera år sedan. Tomas Allvin har ju loppisförsäljning i mitt hus nu, vad ska jag där att göra?

Jag är trött och hungrig, vart ska jag ta vägen? Jag ringer Carin, mitt ex i Alvesta, så får hon hämta mej, tänker jag. Famlar efter mobilen men den finns inte där. Kollar mina fickor, ingen plånbok, inga nycklar men näsduk, papper och penna samt några enkronor.

Så jag vänder om och går ut till 27-an igen. Går till busshållplatsen, det går en buss mot Alvesta om en halvtimme. Biljetten kostar några kronor och snart är jag i Alvesta. Frågar chauffören vart bussen går där. Jo, den går gamla vägen mot Gemla så jag kan hoppa av vid Tores kiosk.

Sedan går jag den välbekanta vägen uppför Länsmansbacken och svänger in till höger på Källstigen, är fortfarande lite dulen och går den vanda vägen utan att direkt se hur det ser ut. När jag kommer mot Carins hus blir jag förvånad. Det nya hyreshuset är borta liksom det nya garaget. Färgen på huset är inte den vanliga, jag känner inte igen mej. Går in genom stora porten där dörren in till första våningen står öppen och jag ser att den gamla plastfabriken som hon lade ner 1985 är igång. Vid maskinerna sitter några personer jag inte känner igen. Så kommer det en lång smal man vars utseende verkar bekant. Det är Carins man Bo som avled 1975, honom har jag sett på fotografier.

Då klarnar det. Det här en dröm och jag drömmer om någon tidsförskjutning. Men jag accepterar läget och tänker:

- Jag brukar drömma sådan här konstiga drömmar och vara medveten om att det är en dröm så det är bara att spela med, ingen fara den tar snart slut.

Jag tänker till snabbt. Inte läge att fråga efter Carin nu. Dessutom känner hon inte mej. Bussen körde högertrafik. Bo lever. Jag befinner mej alltså tidsmässigt någon gång mellan 1967 och 1975. Men då kanske jag bor i Rydaholm och kan ta mig hem dit, men hur? Inga pengar och ingen bil. Jag ringer Lundberg på Smålandsposten i Rydaholm, en av mina närmaste vänner på den tiden! Men jag har glömt telefonnumret. Jag får ta tåget till Rydaholm. Men jag har inga pengar.

Jag förklarar för Bo, som ser undrande ut, att jag ska hem till Rydaholm och behöver pengar till biljett men får naturligtvis inte låna, han känner ju inte mej.

- Har du något jobb jag kan göra så jag får in till en biljett? Vad kostar den?

- Den kostar nog en tia, säger han. Jo, du kan hjälpa mej att packa fotofickor i plastpåsar så får du en tia.

Jag hjälper honom, får tian och går till stationen. Har tur, det går ett tåg mot Värnamo/Göteborg om tjugo minuter.

I Rydaholm hoppar jag av tåget och när det gått vidare genar jag över spåret mot Bangatan 7 som börjar mitt emot järnvägsstationen. Är glad för nu är jag snart hemma. Har visserligen inga nycklar men jag kan be någon granne ringa hyresvärden Ivar på Bäckadal så kommer han och öppnar. Någon bil som är min står där inte, det borde i så fall vara någon gammal Saab. Men det är vanligt i mina drömmar att min bil är stulen så jag är inte förvånad!

Jag går trapporna upp till andra våningen och kollar dörren till vänster men där står inte Nilsson. E Malmberg, står det. Panik, jag bor inte här! Vilket år är det? Kan ju vara att jag precis har flyttat hit och inte bytt namnskyld. Jag ringer på och efter en stund öppnar en äldre kvinna.

- Ursäkta, säger jag, jag är lite nostalgisk, jag bodde här för längesedan och ville bara se hur det ser ut nu.

Hon ser konfunderad ut och förklarar att hon bott här länge, så när kan det vara som jag bodde här? Jag tänker till, vänder av det och kommer på att nu måste jag få veta vilket år jag lever i.

- Har du dagens Värnamo Nyheter, jag skulle vilja kolla en grej, säger jag.

- Nej, jag har bara Värnamotidningen.

- Det går bra med den också, säger jag och tänker att det var den lokaltidningen jag var lokalredaktör för under den första tiden i Rydaholm.

Hon hämtar tidningen och jag tittar hastigt på ettan, kollar datumet.

DET STÅR DEN 8:e JULI 1969! Hjälp!

Jag tackar för besväret och skyndar nedför trapporna. Innanför ytterdörren stannar jag och börjar fundera. Hur gör jag nu? Jag behöver mat och husrum. Jag kan heller inte avslöja hur det ligger till för då blir jag ansedd som tokig. Naturligtvis känner jag flera i Rydaholm men de känner ju inte mej, för jag bodde ju här mellan 1970 och 1988 och nu är det 1969.

Målet nu är att ta mej hem till Tararp i Blekinge och föräldrarna, men hur utan pengar och bil? Lundberg på Smålandsposten, min bästa kompis här, känner ju inte mej ännu så honom kan jag inte gå till. Dessutom skulle han bara vilja göra ett reportage om mej och det vore inte lämpligt i den här situationen.

Samma med Ingemar Ahlqvist, som har bilmuseum, men vi har ju gemensamma intressen så jag kan ju snacka med honom. Han borde ha kommit hem nu från sitt jobb på Växjö Bilaffär där han säljer Saab. Kanske kan han ha något jobb till mej och övernatta kan jag göra nere i ett rum i Hjortsjökvärnen där han har bilmuseum. Det borde vara igång 1969.

Jag fortsätter Bangatan västerut, svänger av till vänster och går Alvestavägen ner till Ingemars villa och ringer på. Elin öppnar och jag frågar efter Ingemar. Han kommer ut och jag berättar att jag är intresserad av gamla saker och hört talas om hans museum. Han är lite tvär och menar att han inte åker ned till kvarnen nu på kvällen och visar.

Jag berättar då att jag har en gård Dalarna med en massa gamla grejer och att jag nog har grejer som han vill köpa. Han blir intresserad och mjuknar till. Så får jag dra en vals om att jag åkt med en kompis, blivit avslängd ute på 27-an, har tappat plånboken etc. Nämnar inget om att jag bott i Rydaholm för då tror han att jag är tokig.

Ingemar ser tveksam ut men jag undrar om han kan hjälpa mej, har han något jobb år mej och nånstans att sova? Jo, det kan väl gå. Jag blir bjuden på mat och sedan åker vi ner till kvarnen i Hjortsjö. Han visar mej ett rum (egentligen visste jag ju om det sedan gammalt) ovanför stallet där han ibland har bekanta som sover över.

- Det blir bra, säger jag.

Han visar runt lite i museet och förklarar att han kommer tillbaka i morgon bitti och visar vad jag kan jobba med.

På morgonen kommer Ingemar tillbaka. I ett av tillbyggena på kvarnen håller han på att snickra. Han visar vad jag kan jobba med under dagen och far till Växjö. Han har också lite mat med från Elin. Jag jobbar hela dagen och dagen efter och har snart fått ihop några hundra så det räcker till resa till Blekinge och att köpa mat i Rydaholm.

En morgon får jag skjuts med Ingemar till stationen i Alvesta. Jag tänker åka tåg ner till Blekinge. Linjerna Alvesta-Växjö-Tingsryd-Bredåkra och Alvesta-Vislanda-Hönshylte-Kvarnamåla-Tingsryd kan jag inte ta för de lades ned 1965. Men över Karlshamn kan jag åka för den linjen lades inte ned förrän 1970. Jag tar ett tåg söderut till Vislanda där jag byter mot Karlshamn. Detta är en av Sveriges vackraste järnvägslinjer som går längs med den fina sjön Åsnens västra strand, sedan över öarna i Åsnen och i Blekinge längs Mörrumsån. I Karlshamn, min ungdoms stad, tar jag tåget österut mot Bräkne-Hoby. Där hoppar jag av och går ut på vägen mot Backaryd och får lift med en bil norrut. Han ska vidare mot Backaryd så i Tararp stiger jag av vid Karlsagården och går de sista kilometrarna mot mitt barndomshem. Det är ju 1969 så då lever mina föräldrar men jag brukar annars drömma om att jag är på väg dit nu men upptäcker att det är danskarnas sommarstuga.

Jag kommer fram till huset och går runt mot köksingången, vi gick alltid köksingången. Både far och mor råkar vara ute vid vedboden.

- Hej, nu kommer jag, säger jag glatt.

De ser väldigt förvånade ut och tittar konstigt på mej.

- Det är jag, Inge, ser ni inte det, säger jag.

De ser rädda ut och säger, du är inte Inge, och vår son är i fjällen nu.

Då slår det mej, de känner ju inte igen mej som 65-åring, jag var ju bara 23 år 1969. Jag försöker förklara mej men de blir bara räddare och tror jag är någon förrymd tokstolle.

- Gå in och ring polisen, han kan vara farlig, säger far till mor.

Jag förstår att drömmen nu har blivit en mardröm och att jag måste ta mig ur det här. Jag ger mig iväg och går vägen tillbaka genom byn men jag vågar inte lämna skogen och gå ut på slätten. Väntar och väntar en bit från vägen. Efter en stund kommer det en polisbil i full fart. Efter ytterligare en stund kommer den tillbaka i lugnare tempo. När den är utom synhåll går jag vidare tillbaka mot Hoby men är rädd, panikslagen och tankarna maler. Hur ska jag klara mig ur det här?

I Svenssons lanthandel (Slaktarns) i Röaby, där jag som barn handlade åt mor efter skolans slut, handlar jag lite mat och går vidare. Men jag vet inte vart jag ska ta vägen. Kan inte den här mardrömmen ta slut! Var ska jag bo? I närheten av en gård hittar jag en lada som jag sover över i men jag fryser trots att det är sommar. Dagen efter irrar jag omkring och plötsligt på en skogsväg stöter jag på en bonde och hans son.

- Där är den där rymlingen som det stod om i tidningen idag, skriker bonden. Ta traktorn och kör hem och ring polisen, säger han till sonen. Jag springer in i skogen för att undkomma och bonden efter men han är lite klumpig så jag kommer undan.

Det var nära. Nu förstår jag att jag måste hålla mig undan. Men efter några dagar blir jag så hungrig att jag måste fram till en gård och tigga lite mat. Det går inte, de låser dörren och ringer polisen. Alla vet nu vem jag är och är rädda för mej.

Till slut ger jag upp, går ut mot samhället och det dröjer inte så länge förrän det dyker upp en polisbil. Jag blir bryskt inslängd i den och körd till polisstationen. De förhör mej och jag drar min historia som jag nu gör för dej att jag kommer från en annan tid och inte vet vart jag ska ta vägen. Jag har ingen leg och kan inte visa vem jag är. Säger mitt namn och personnummer och att jag bor i Rättvik. De kollar och påstår att jag försöker stjäla någon annans identitet.

- Den som har det personnumret heter också Inge Nilsson men han är 23 år och bor i Tararp, varför ljuger du?

- Vi får köra honom till psyket, det här är inget för oss, säger en av poliserna.

De kör mig till en psykmottagning i Ronneby och efter förhör där säger de att det blir intagning på Gullberna mentalsjukhus utanför Karlskrona. Här blev jag inlåst och har inte kommit ut sedan dess, men jag har mat och husrum.

MEN KAN INTE DEN HÄR MARDRÖMMEN TA SLUT SNART! Du fattar inte hur jobbigt det är att sitta här i 1970-talets Gullberna och längta hem till min gård och katt i Rättvik 2012!

Där slutar Inges berättelse i ett rum på Gullberna. Sedan jag som 24-åring efter Journalisthögskolan 1978 började som reporter på Blekinge Läns Tidning i Karlskrona har jag några gånger hört talas om den här mannen och hans märkliga berättelse. Han har nu suttit här i elva år men fortfarande vet ingen vem han är och var han kommer ifrån. Jag har också pratat med personalen och de har inga problem med honom. Han är lugn och läser mycket.

Visserligen har han försökt rymma några gånger men han kommer självmant tillbaka när han blir hungrig så de har talat om att överföra honom till ett äldreboende. Under de elva åren här har han dock blivit något institutionaliserad.

Inge snackar också mycket om konstiga saker som inte finns eller ingen har hört talas om. Han nämner ord som mobil, laptop, internet, bredband, blogg och gps. Vad är det för något?

När han talar med mej så återkommer han hela tiden till sin gård i Rättvik. Jag blev nyfiken på det där och tänkte att där kanske finns en lösning på vem han är. Något som det sociala har missat. Därför bad jag honom i detalj berätta om gården i en by utanför Rättvik. Han gjorde det och ritade upp en detaljerad karta över en by som heter Övre Gärdsjö. Sedan skickade jag kartan med beskrivning till min kollega på Falukuriren i Rättvik och bad honom kolla upp vad som fanns på den gården.

Efter några dagar ringde lokalredaktören i Rättvik. Han hade varit uppe i byn och kollat och hittat gården och pratat med grannar. På gården bor en ensam äldre man som heter Albert Hjertner. Han har haft häst och kört en del i skogen åt bönderna. Grannarna säger att han hör röster och är rädd och har mycket lampor på huset. Finns det något samband mellan dessa bägge? Är de släkt på något vis? Men mannen på Gullberna talar en blandning av blekingska

och småländska så han kan inte vara från Rättvik. Men hur kan han så exakt peka utan denna gård utan att ha varit där?

Den märklige mannen yrar också om att han har en kompis i Rättvik som heter Per-Olof Eliasson. Just nu skulle denne bo i Konungshamn och jobba på Försvarets Materialverk i Karlskrona. Jag har kollat upp honom också men det är en 39-åring från Borås, som aldrig har varit i Rättvik och aldrig hört talas om den här mannen.

Troligen lär vi aldrig få någon lösning på denna gåta. En del flummare tror att den mystiske mannen är från en annan planet...

Jesper Andersson
reporter på BLT